

Боднар Олександр

к. б. н., доцент

Керничний Сергій

к. в. н., доцент

Боднар Олексій

аспірант

Науковий керівник: д-р вет. наук, професор Желавський М. М.

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

МОНІТОРИНГ ЗАХВОРЮВАНЬ РЕПРОДУКТИВНИХ ОРГАНІВ У КОРІВ В РЕГІОНІ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

На протязі останніх років в Україні на фоні зниження молочного поголів'я великої рогатої худоби спостерігається стабільно висока частота акушерських та гінекологічних захворювань у корів, яка сягає 30 % від загальної кількості отелів [1-3]. Аналіз основних показників відтворення молочного стада великої рогатої худоби в 5 господарствах Хмельницької області показав, що проблема стерилітету, лікування неплідних та профілактики неплідності корів залишається високо актуальною. Через значне поширення неплідності господарства регіону зазнають значних збитків внаслідок недоотримання тваринницької продукції і приплоду, витрат на годівлю, утримання, лікування та багаторазові безрезультатні осіменіння неплідних корів і телиць.

Дослідження стану відтворення молочного поголів'я в дослідних господарствах проводились за 4-ма основними показниками: вихід телят, кількість днів від отелення до запліднення (сервіс-період), заплідненість самок після першого осіменіння, індекс осіменіння.

Аналіз стану відтворення поголів'я в дослідних господарствах, проведений перед початком клінічного експерименту, свідчить, що основні показники відтворної функції корів суттєво відрізняються від загально рекомендованих та економічно доцільних показників: інтервал між отеленням і заплідненням в середньому у 2 рази перевищував нормативні показники відтворення великої рогатої худоби, в 2,5 – 3 рази нижчою була заплідненість корів від I-го осіменіння, що врешті негативно відобразилося на індексі осіменіння (в 3 і більше разів перевищував рекомендований показник) та виходу телят на 100 корів.

Отримані результати свідчать про значне поширення захворювань як акушерської, так і гінекологічної патології, левова частка яких припадала на запальні процеси у геніталіях та функціональні розлади статевої системи. Аналіз результатів обстеження неплідних корів свідчить, що в дослідних господарствах значною мірою розповсюджені гінекологічні хвороби, частка яких в середньому сягала біля 70 % від усіх уражень репродуктивної системи самиць, причому їх структура і динаміка впродовж року суттєво не змінювалася.

Також встановлено, що серед молочного поголів'я значною мірою розповсюджена акушерська патологія, частка якої в середньому становить 28 %, що перевищує поширення інших форм ураження статевої системи корів. Результати досліджень також підтверджують тенденцію до підвищення частоти виникнення

функціональних розладів статеві системи у корів, які перехворіли гнійно-запальними процесами в геніталіях, в першу чергу, ендометритом. Слід зазначити, що в стійловий період акушерські захворювання у корів реєструвалися на 14 % частіше, що можна пояснити зниженням природньої резистентності організму та масовим розтелом в дану пору року.

Серед гінекологічних захворювань у корів найчастіше діагностувалися патологічні процеси, пов'язані із депресією статеві функції – гіпофункція та персистентне жовте тіло яєчників (в середньому 45 %), причому персистенція жовтого тіла яєчника в пасовищний період на 5 % перевищувала таку в стійловий, а гіпофункція яєчників, навпаки – частіше проявлялася у зимово-стійловий період. Нашими дослідженнями встановлено, що гіпофункція яєчників частіше спостерігалася у молодих корів: у 66 % корів її виявляли після перших двох лактацій, у 34 % - після третьої та подальших лактацій.

Таким чином, проведений аналіз стану відтворення молочного поголів'я в дослідних господарствах свідчить про високий рівень неплідності та порушення фертильності самок. Встановлено, що зниження показників відтворення маточного поголів'я великої рогатої худоби в господарствах Хмельницької області в значній мірі пов'язано із поширенням акушерської та гінекологічної патології з ознаками гостро-запальних процесів, анафродизії та зниження заплідненості корів.

Список використаних джерел

1. Яблонський В.А. Проблема відтворення тварин: стан і перспективи. *Вісник БДАУ*. Біла Церква, 2008. 57. С. 169-173.
2. Боднар О. О., Керничний С. П., Захарова Т. В., Боднар О. О., Танасюк В. І., Борусевич К. В. Вивчення взаємозв'язків між акушерською патологією та маститом у корів. XVI Міжнародна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу, аспірантів і студентів «Актуальні проблеми ветеринарної медицини». Київ, 2017. С. 113-114.
3. Боднар О. О., Желавський М. М., Керничний С. П., Боднар О. О., Шилук І. І., Тимофієв В. Ю., Сокальський М. В. Причини та розповсюдження захворювань статевих органів у корів в господарствах Хмельниччини. XV міжнародна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу та аспірантів «Проблеми ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва», присвячена 95-річчю факультету ветеринарної медицини: збірник матеріалів конференції. Київ, 2016. С. 112-114.

